

Svätá zem Molokai – Katolícke noviny 49(7.12.2006)

Keď sa minulý rok robila v Belgicku anketa o najväčšiu osobnosť krajiny, nezvítal nijaký politik, herec ani športovec. Pre Flámov sa stal jednoznačnou osobnosťou jednoduchý kňaz, malomocný svätec páter Damián de Veuster, ktorý svoj život zasvätil najbiednejším z biednych – malomocným vyhosteným na ostrov Molokai.

Uprostred Tichého oceána, tisícky kilometrov od akéhokoľvek svetadielu, sa rozprestiera súostrovie Havajské ostrovy, pozostávajúce z ôsmich obývaných a desiatok neosídlených ostrovov. Keď v 19. storočí hľadali miesto na kolóniu malomocných, padol žreb na jeden z nich — Molokai. Odvtedy sa tento ostrov stal domovom mnohých malomocných, medzi ktorých prišiel v roku 1873 páter Damián z francúzskej Kongregácie Najsvätejších Srdc.

Duch pátra Damiána

Osobnosť pátra Damiána poznáme u nás predovšetkým z románu Wilhelma Hünermanna Na ostrov smrti. Práve on sa stal prvým podnetom pre Petra Žaloudka, aby tento ostrov osemkrát navštívil a porovnal, ako sa zmenil od čias, keď na ňom žil páter Damián. „Človek si ho väčšinou predstavuje ako ostrov plný biedy a zápachu, v skutočnosti je to však nádherný čistý ostrov plný kvetov a zelene,“ hovorí P. Žaloudek, autor knihy ?ina Hemolele. Svätá zem Molokai, v ktorej sa vydáva po stopách misionára malomocných.

Páter Damián vždy hovorieval: „Toto je naše prostredie, kde musíme žiť a už nemáme kam ísť, preto si ho musíme urobiť pekné, aby sme sa dobre cítili.“ Učil ľudí sadiť stromy, kvety, obrábať pole, bol im vzorom v rozličných činnostiach, dokonca i v zhotovovaní rakiev pre zosnulých, až sa napokon neútulný ostrov s niekoľkými chatrčami zmenil na zelenú oázu. Duch pátra Damiána tam žije stále. Tak ako pred vyše sto rokmi, i dnes je v Kalawao ranná svätá omša o 5.15, ako to zaviedol páter Damián, a z úcty k nemu sa tu traduje mnoho iných vecí.

Žijúci príbuzní

Havajské ostrovy dva razy navštívil aj jeden z 278 žijúcich príbuzných pátra Damiána Erik de Backer (67), pochádzajúci z Herentu pri Leuvene. „Prvýkrát som tam šiel pracovne ako člen oficiálnej belgickej misie civilného letectva. Viedli sme rokovania medzi civilným letectvom a armádou a ja som bol nesmierne dojatý, keď v kongresovej hale viseli plagáty s fotografiou a životopisom pátra Damiána a text o tom, čo všetko urobil pre havajské obyvateľstvo. Bola to pre mňa veľká česť. Nečakal som, že na takomto veľkom medzinárodnom stretnutí bude dominantný práve duch môjho predka. Druhý raz som prišiel na pozvanie domácich a navštívil som miesta, na ktorých pôsobil páter Damián.“ Páter Damián bol strýkom Erikovej starej mamy. V ich rodine bolo viacero duchovných povolání a na Havajských ostrovoch žili okrem pátra Damiána aj ďalší dvaja kňazi z jeho rozvetvenej rodiny.

Aktuálne poslanstvo

„Páter Damián je príkladom toho, čo môžu ľudia robiť pre iných, najmä pre tých, ktorí sú v ťažkej situácii,“ myslí si Erik de Backer. „Jeho poslanstvo pomáhať ľuďom je univerzálne, platí vždy a všade.“ Spôsobov pomoci je mnoho a jedným z nich je zvyšovať informovanosť. V niektorých krajinách sa ešte aj dnes stáva, že malomocní ľudia sú izolovaní, aby nenakazili iných. „Na takéto problémy však už poznáme riešenie. Páter Damián vždy premýšľal a hľadal spôsoby, ako predchádzať takýmto situáciám,“ hovorí Erik de Backer. V Belgicku dodnes funguje fond s názvom Damiánova akcia, ktorý podporuje ľudí s malomocenstvom na celom svete.

Svätec malomocných

Ostrov smrti sa zmenil na svätú zem, lebo žil na nej svätec, ktorý dal nádej vyhancom plným zúfalstva a bolesti. V máji 1984 napísala bl. Matka Terézia pápežovi Jánovi Palvovi II.: „Svätý Otče, pracujeme medzi tisícmi pacientov nakazených malomocenstvom. Aby sme dokázali vydržať túto krásnu, ale i náročnú prácu, potrebujeme svätca, ktorý by nás oduševňoval, viedol a chránil. Týmto svätcom by mohol byť práve otec Damián.“ Pápež jej prosbe vyhovel a v roku 1995 vyhlásil pátra Damiána de Veuster za blahoslaveného.